

داد نـورانی در آرامگـاه ابـدی اش در شهری خفت که سی و سه سال قبل آن را با وجدان بیدار و روح ناقرار ترک کـرده بود. تحصيلات طب پوهنتون كابل را نيمه تمام رها کرد تا کمر بسته به جمع آنانی بود. بيبوندد كه تعهد سيرده بودند جراحات عميق و درد گزندهٔ وطن خويش را مـداوا کننـــد. ســـالهایی کـــه کابــل در زیــر چکمیه هیای اشیغالگران و رژیمم قلاده بندش بود، هزاران روشـنفکر آگـاه به امر مبارزهٔ مسلحانه بر ضد اشغالگران متعهد شدہ ہو دنید. نیو رانی تنہا تکے از آنان بود اما کسی بود که با گذشت هر روز، در سنگر گرم آزادگی آبدیده تر

راسخش در جبهات شرق و غرب کشور بودند. او همشت سال قبل به کابلی باز گشت که هر کوی و برزنش در جنگهای تنظیمی حمام خون گشته

داد نورانی شاعر، نویسنده و مؤرخ بود و آموزگار صدها تن همچو من. در هر جا که بود مصروف آموزش و انتقال آگاهی و تیوری رهایی خلقهای در بند به فرزندان محروم ترين اقشار جامعه بود. او که در دامن کوههای سر به فلک کشیدهٔ کنر و نورستان و دشتهای تفتيدهٔ نيمروز و فراه به مداواي مريضان ميرداخت، دهها نوجوان دهقان را با میشد. همه شاهد توانایی، درایت و عزم خواندن و نوشتن آشنا ساخت. ص(۱)

تا که بر خاک تنم لالهٔ سرخینه دمد تا که بر عرش کلامم رود آهنگ سکوت در ضربان دل من سیلانی سرخ خون من؛ سرخ رمقم؛ سرخ شفقم؛ سرخ

شماره 😗 اسد ۱۳۹۰

تبار عشق و آزادگی ذرهٔ هرم را بر صدف سينه اش ميكارد تا در تلالوي استقلال و آزادی لالے ہای سرخینہ بے مزارش شکوفه زنند و نسیم عطرآگین رهایی بر کوه و دمن این مأمن وزیدن گیرد.

امروز بر مـزار مـردی ایـستاده ایـم کـه بنابر گفتهٔ خودش مردی لولی وشی نبود که تکیه بر آستانه زور زند، بلکه زورق زندگي را در ميان امواج توفان به پيش خاره ها میگذشت تا روزی به ساحلی رسد که کوچکترین سرود آن بوسه خدمت به مردم گردد، ولی شرایط ناگوار

وطنپرست و مردم دو<mark>ست ایستاده ایم؛</mark> مبارزی که سه دهه از عمر پربارش را در سنگرهای استقلال طلبانه در فراه و کنر و نورستان و نیمروز، گاه با ماشهٔ تفنیک و گاه هم با خنجر قلم عليه اشغال رزميـد و در ایران و پاکستان و کابل هیچگاه این

و اينک شفق سرخ مي شود و مردي از مسووليت تاريخي را <mark>فراموش نکرد و</mark> چون مرد رسالت<mark>مند، آزادیخواه و</mark> پيكارگر تا آخرين لحظهٔ عمر بر ايـن راه رفت و هر گز برنگشت<mark>.</mark> داد نورانی ۵۵ سال پیش از امروز در

ولايت فراه زاده شد، ولايتي كه قهرمانان زيادي چون استاد حبيب الله، انجنير شهباز، یوسف خان و <mark>دهها مبارز دیگر</mark> فراهمی را در سینه اش <mark>جا داده است. ا</mark>و پـس از اتمـام ليـسهٔ اب<mark>ونـصرفراهي، وارد</mark> میراند و چون ناخدای زبده از دل پوهنځی طب کابل شد و مثل هر جوان متعهد علاقه داشت تا با طبابت، مصدر

با مرد مبارزی همدوش شد که راه و رسم آن زمان به او اجازه نداد که پوهنځي طب آزادگی را فریاد کرده بود. او تا آخرین دیگران نرفتند! آری، امروز بر مزار داد نورانی مبارز، را تمام کند. داد نورانی با ترک تحصیل،

لحظهٔ زندگی بر راه او رفت، چه باک که

نوراني، ته رڼا وي !

د ښوونځي په دوهم ټولګي کې وم چې د لومړي ځل لپاره مي د هغه شعرونه واوريدل. لا په هيڅ نه پوهيد م خو د هغه ټول شعرو نه مي د قاریانو په څیر له یاده زده کړی وو او هر وار به مي چې له ځانه سره ويل، خوند به مي تري اخیست. هغه می نه پیژانده خو شعرونه یی له احساساتو ډک وو او د انسان وينې به يې خوټکولي کلونه تير شول، خو هغه مي ونه ليد... تنكى ځوان وم، وسله مي پر اوره وه. د غرونو په منځ کې له يوه ځايه بل ځاي ته روان وو. يو څوک چې پکول يې پر سر او وسله يې پر غاړه وه، زموږ سره مل شو ، ما هغه هيڅکله

ليدلي نه و. له څيرې څخه يې جديت له ورايه

ښکاره و. له يوه ملګري څخه مي پوښتنه و کړه چې دا څوک دی هغه وويل د ښوونځي د وخت شعرونه دې په ياد دې؟ په ځواب کې مي وويل. هو ، ولي نه، هغه به مي هيڅكله هير نشي. بيا يي په خندا وويل: دا هماغه دي! د هغه په هکله مي ډير اوريدلي وو، خو د لومړي ځل لپاره مې وليد.

پوره يوويشت کاله پخوا له داسي ستر انسان سره آشنا شوم چې د ژوند تر وروستۍ سلګۍ پوري به مي له ياده ونه وځي. هغه له نورستان څخه راغلي و څو د تلليو ملګرو د لمانځنې په غونډه کې وينا وکړي. بيا يې هم پکول پر سر و چې سټيج ته ورغي. د هغه هره

كليمداو هره جمله له احساساتو ډكه وه. سره له دې چې نږدې يو ساعت خبرې يې وکړې، خو بيا هم ټولو غوښتل چېلازياتې خبرې وکړي. موږ په دې ډول سره آشنا شولو. هغه وخت مي په مستعار نوم پيژانده خو وروسته پوه شوم چې هغه داد نوراني دي. کلونه وروسته زموږ اړيکي سره نورې هم نږدې شوې، له يوه پلوه زموږ استاد و او له بل پلوه ملګرۍ سهار وختي به مو د بيډمنټن لوبه کوله (د فوټبال تر څنګ دا د هغه په زړه پورې لوبه وه) او بيا به مو ورسره د سياست او نورو مسايلو په هکله

خبرې کولي. د هغه پوهه او استعداد له تصور

څخه پورته وو. ښايي يو انسان په ځانګړې

څانګي کي زيات معلومات ولري، خو له بلي برخي څخه بي خبر وي يا په هکله يي کم معلومات ولري، خو هغه داسي نه و. له ادبياتو څخه نيولي تر تاريخ، سياست، فلسفي، اقتصاد، جغرافيي، ساينس، ليكوالي، شعر أو نورو برخو په اړه يې دومره مطالعه او معلومات درلودل چي انسان ورته حيران ياتي کيدو. هر څوک به چې ورسره کښيناستو، ګومان به يې كاوه چې په ټولګي كې ناست دى، ځكه نورو به ورڅخه پوښتني کولي او هغه به خبرې کولي او معلوماتبهيىوركول

ص (۱۱)

نوراني لکه د خپل نوم په څير رڼا خپروله هغه له تورتم کرکه درلوده او د تورفکرو دښمن و. هغه باور درلود چې تر څو ټولنه د پوهنې په رڼا، رڼا نشي تر هغې به زموږ هيواد او ولس د سوكالۍ او پرمختګ مخونه ويني (۷) مخ

شماره ویژه به مناسبت زمستان چه زود از راه رسید درگذشت زنده یاد داد نورانی **داد نورانی، نقطه سرِ خط** ص بنیانگذار پیشرو بنیانگذار: زنده یاد داد نورانی تماس: ۰۷۹۹۸۰۷۹۷۸ زیر نظر هیئت تحریریه

داد نورانی، مبارز سلحشوری که جاودانه شد! هیئت تحریریه پیشرو

در سوگ نورانی عزیز که دیگر در میان ما نیست ص(٤) جاودان مرد تاریخ جاودانه گشت می (۵) گزیده ای از پیام های رسیده به مناسبت درگذشت زنده یاد داد نورانی ص (۸)

Issue No (39)

مردی که با قلم فریاد شد!

داد نورانی را از سالهایی ملی شناختم که هنوز نوجوان بودم. برای اولین بار او را در میان کوهستان های مرزی دیدم. بر ستيج بود و با گلبن واژه هايش، ياد رفيق و رهبر جانباخته اش را تجلیل میکرد. از همان روز، گلواژه های سرخ این مرد بر قلبم سبز شدند.

بعدها او را در مهاجرت، براي دومين بار در یکی از کمپ های خاکی پشاور دیدم، باز هم بر ستیج بود و شب شعری داشت و از زندگی برزخی صحبت و دردها و رنج ها را يادآوري مي كرد و زمان ما را به زندگی هندلی تصویر میکرد و از گفتنی ها می گفت و متواتر با کف زدن های شرکت کنندگان آن شب بدرقه می شد.

احساس عجيبي مرا فرا گرفته بود. اين مرد را متفاوت تر از دیگران یافتم، تـا آن زمان هر چیزی که بنام رهبر و مسوول می گفت. ميشناختم، آدمهايي بودند غرق تسويهٔ حسابات مالي و چيز تازه اي بـراي گفـتن و آگاهي جوانان در چنته شان نبود و چنته شان فقط لست مالي بار ميكر د!!

روز گار، من هم گاه گاه خامه ای ميريختم درهم وبرهم و بي ريخت و بي وزن. او «مشعل راه بشر» می سرود و من ماتيك لب ها را. او در تندر اعتصابات پاریس، رعد واژه ها را صف می زد و من پرش پلک های زیبا را. او در آتش بود و در خون شنا مي زد و ساطور خشم در دستش به جنگ دژخیمان می رفت و 🦷 زردها هیچ به هیچ/من درین شهر که

> و من که این مرد را طور دیگری یافته بودم باید چهمانم را طور دیگری میشستم و از هیچستانم بیرون می آمدم

تا دنیای واقعی را درک کنم. او روزهما مصروف بود، اما شامگاه فرصت مییافت تا سخنی در مورد شعر، نقش آن در تحولات اجتماعی و سیاسی و ماندگاری آن صحبت کند. شاملو را با او شناختم. اخوان ثالت را با او درک کردم و با اشعاری که از فروغ میخواند، تولدي ديگر يافتم.

تأکید می کردم که در میان این همه باروت، بربريت و جنايت، بيجا نخواهـد بود تا گاه گاه عطری نیز از عشق به مشام ما برسد؛ مي پذيرفت و به عشق شاملو به آیدا اشاره می کرد که فراتر از عشق خیالی پرواز می کند و به عشق انسانی تبدیل می شود و زیباترین شبانه ها، به ماندگارترین شعرهای عاشقانه عصر ما تبديل مي شوند و گاهی هم از ابتهاج و گالیا و غزلهایش

با آنکه شاعر نشدم، ولی به یاد دارم که یکی از کتابچه های دست نویس شعرش را در کویته به من تقدیم کرد. «تقديم بـه دوست شـاعرم پيكـان». آن ب زودی با هم آشنا شدیم. آن روزها، پیکان تخلص می کردم. او ریش انبوه بر سیمایش داشت، چون در فراه بود و حكم طالبي چنين تقاضا میکرد. آمده بود تا کارهایی را انجام دهد، چون مرد کار بود. شبها تا ناوقت می نشستیم، در مورد شعر می گفتیم و او تازه ترین شعرش (مرز کسالت) را برايم مي خواند: سرخها گاهي زرد/ در هر خم آن/وسوسه میکوبد در/سر تـــشویش بـــه دامـــن دارم. از اینکــه دوستانش به مرز کسالت رسیده بودند، ابراز تشویش میکرد و در صدد ص(۱۱)

داد نورانی؛ قاطع، صادق او صمیمی مبارز

دولت او د بهرنيو ځواکونو منتقد نه و، بلکي معني لري، نو د دې ويل چي ګويا نوراني په دولت کې د هغه چاله نظراتو سره په پريکنده ډول يي له دې استعماري کړۍ سره مخالفت کاوه او تل به یی ټینګار کاوه ممغږی و چې دمګړی نیغ په نیغه لـه امریکا چې نـه امريکا، نـه جنګسالاران او طالبـان، 💿 سره د ستراتيژيک تـړون د لاسـليک کولـو

هغه د دولت او د بهرنيو ځواکونو منتقد نه و، بلکې په پريکنده ډول يې له دی استعماری کرۍ سره مخالفت کاوه او تل به یې ټینګار کاوه چــې نــه امریکا، نه جنگسالاران او طالبان، یوازی دریم خُوّاک؛ هغه خُواک چّی د ولسونو او پرګنو په یووالي او پیوستون سره رامنځته کیږي او د تاریخ پَــه اوږدو کې يې په کراتو د ښکيلاکګرو غاښونه مات کړي دي. هغــه، لکــه څرنګه چی ځینی معلوم الحاله «کارپوهان» او سرکاری رســنۍ یــی د اوسنیو شرایطو منتقد ګڼې، منتقد نه و، بلکې هغه قاطع مبارز و چې د دې سیستم د منځه وړلو شعار یې ورکاوه

يوازې دريم ځواک؛ هغه ځواک چې د لپاره کار کوي، د نوراني مبارزاتي شخصيت ته يو جدي سپکاوي ګڼل کيـږي چې په هيڅ ډول د منلو وړ نه دي. نيوراني په کراتو، څه په «پيشرو» او څه هم په نورو رسنيو کې دې حياتي مسئلې ته اشاره کړې او هغــه يــې د افغانــستان د دايمـي اسـارت موضوع ګڼلي ده.

قاطع مبارز و چې د دې سيستم د منځه وړلو نورانی، داسی ډیر شامکردان او دوستان لري چې له هغه سره همفکري او اوږه پـه اوږه شعار يي ورکاوه او يوازې د ولسونو پر مټ او بازو يې باور او ايمان درلود، نه د انتقادونو د هيواد د خپلواکۍ لپاره يې ليکل، او ستر کې يي يوازې هغو شاګردانو، دوستانو او ملګرو ته ځليـدلي چـي كلونـه كلونـه يـي د هغـه لـه نـوراني، پـه دې ښـه پوهيـده چـې پـه قاطعیت، قربانی، صمیمیت او لـه مبارزاتی افغانستان کې د امريکا د پوځي اډو شتون څه

داد نورانی رزمنده ای که سال ها همچون 🛛 ستارگان درخشان راه آزادی و برابری بر 💦 می ربود، اما هیچ زمانی دوستانش را از یاد نبرده و در همر حمال و شمرایطی از دوستان همکارش احوال میگرفت، و زمانی میتوانستی روش تازهٔ زندگی را بـرای همفکـرانش بـه برابر توفانها همچون صخره ایـستاد و پاسـخ به ارزش اش پی ببری که مانده و خسته از سفر مى رسيدى؛ ناگھان زنىگ تليفون بـ محدا

آري نبود وي بيشتر از هر آنچه که خالي احساس مي شود. نوراني كه مدت سه در كنار همه مشخصات بارزي كه در تصورش را بكنيي در جمع همفكران و دهه از زندگی پربار مبارزاتی اش میگذشت وجودش نهفته داشت یکی هم رفیق دوستانش احساس مبي شود. با كلمات دیگر روزگار مجال بیشتری برایش نداد. او دوستی اش بود. رفیق دوستی و از نمیتوان اوصاف و ابعاد گسترده و وسیع با تلاش و جدیت اش نشان داد که از بُرش خودگذری او بی مانند بود، با آنکه حجم زندگی پربارش را در چند سطری گنجانـد. ديگريـست. درخـشش او در ميـان انبـوه زيـاد كـار وقـت را از نـزدش بـي مكثـي نوراني كتابي بـود كـه هـر كلمـه اش درس

ژوندانه څخه بي شميره درسونه زده کړي وو؛ نو دا خبره چې ګڼې د هغه ستر کې يو دولتي چارواکي ته په تمه وې، نه يوازې ناسمه او غلطه ده، بلکی د داد نورانی روح سخت ځوروي. هغه هيڅکل ه په دې تم ه نه و چي دولتي چارواکي به يي د ماشومانو اوښکي پاکي کري، هغه ډاډه و چي شاګردان او دوستان او لارويان يي دا چاره په ښه توګه پوره کولای شی. داد نورانی، هغه صادق مبارز و چې د خلکو په زړونو کې يې لاره موندلې وه او په دې پوهيده چې په لسګونه ولسي پر ګني به د هغه تابوت په اوږه پور ته کړي، نو له دې املـه يي هيڅ دولتي چارواکي ته اړتيا نه درلوده او له هغو يي هم كومه تمه نه كوله.

داد نورانی هغه مبارز و چپی د ژونید تیر وروستۍ سلګۍ پورې په هغه لاره روان و چي څه باندې دري لسيزې وړاندې يې ورباندې کام ايښي و او هيڅکله يې خپل فکر او اند ته خيانت ونكر او د يوه رښتيني او صادق او قـاطع مبارز په توګه يي دا ثابته کړه چي له دې لارې څخه نه ستنيدونکي دي. نو که چيرې ځينې معلوم الحاله كمسان دا ادعما كوي چمي تكويما نوراني خپله لاره بدله کړه، يوازې غواړي د هغه په انقلابي مبارزې تور ووهي او خپلې عقدې تشى كړي. له هغه څخه لـسګونه ليکنمي پاتى دي چې په ډاګکه ثابتوي هغه د ژوند تر وروستيو شيبو پورې پر انقلاب باوري او پر خپل ولس او هيواد مين و. نوراني د خپلې لارې او اند، مبـارز و او مبارز پاتی شو. 🖌

ایثار و فداکاری داشت. او در هیچ زمانی رسالت تاريخي دفاع از طبقات محروم و زحمتکش را فراموش نکرد. نورانی به معنی واقعمي كلمه آموز كار، شاعر، نويسنده، منتقد، تحليلگر و از همه مهمتر يک انسان مبارز بود که جایگاه اش در تاریخ مبارزاتی وطن ما برای سالها خالی خواهد ماند.

نمیتوان با تأثر و زانوی غم در بغل کشیدن دَین خود را در برابرش ادا و حق رسانی کرد، بلکه با تداوم بخشیدن به آرمانهایش است که میتوان گل بوتـه هـای آرزوهایش را آبیاری نموده و یکبار دیگر با وي تعهيد بيست كيه راه اش را بيي رهيرو نخواهيم گذاشت.

نجيب از شاگردان نوراني

شماره ۳۹

 \bigcirc

داد نورانی، مبارز...

ماشه چکاند و در کوهیایه های کنر مخالفت کرد و به همین دلیل از کار و نورســـتان بـــه مـــداواي مـــردم در آن اســتعفا داد ولــي مثــل همــه زحمتکش و ستمدیده پرداخت و در 🦷 رزمندگان واقعی، بخاطر تبلیخ خط کمپ های سوزان پاکستان، تربیه و نادرست این نشریه از خود انتقاد نیز پرورش کودکان را فراموش نگرد، کرد، و به زودی نـشریهٔ پیـشرو را چون باور داشت که آگاهی نخستین روی دست گرفت تا با خط مردمی شرط آزادی است. و پیشرونده برای رهایی مردم از یوغ

او پـس از لگـدمالي كـشور مـا اسارت كمك نمايد. توسط چکمه پوشان تازهٔ خارجی، به 🦷 شخصیت مردی که چنین آزاده وزیرمحمد اکبر خان پدرود حیات

چاپ نرسیده بود!!

يرسيدمش، چطور اينجا؟

«مسوولان» کار کنم، چون وعدہ کردہ

اند که مرز کسالت را می شکنند. او

کار کرد: نشریهٔ «روز گاران» را به نشر

سيرد. با وجوديكه مسووليت مستقيم

محتواي آنرا «مـسوولان» در اختيار

داشتند ولي اوبا همت جوانان

قلمبدست شب و روز برای آن قلم زد.

يس از مدتي، متوجه شد كه بر خط

نادرست روان است. تصميم به

کناره گیری از روز گاران گرفت. تا

جمع و جـور شـدن يـک هيئـت تحريـر

جديد، مسووليت نشريهٔ ترقي را گرفت.

تـلاش داشـت خـط ايـن نـشريه را در

سمت و سوی جدید قرار دهد، اما تنها

بود. دیگران چنین نمی خواستند. از آن

جدا شد. هيئت تحرير جديد پيشرو

جمع و جور شد. در همین زمان رسماً

در صحبت با دو تن از «مسوولان» برای

همیشه با جمع گذشته وداع کرد، اما

اندیشه اش را هیچگاهی ترک نگفت.

فردایش با من و شماری از دوستان

مردی که با قلم ...

شکستن این بن بست بود، ولی آن روزگار همه میدانند که شکستن ایـن بن بست چـه دشـواري هـايي كـه نداشت: اندرین مرز کسالت/ اندرین وادي وسواس / رسم سهراب چه خوب/ «چشم ها را باید شست/ جور دیگر باید دید».

رفت به فراه و پس از مدتی او را دوباره در كمپ ديدم. ميسووليت مستقیم کار دو لیسه را بر عهده داشت. مطمئناً تمام شاكردانش اعتراف خواهند کرد که او چگونه و چطور به این ليسه ها سر و سامان بخشيده بود. كتـابي در مورد ادبيات دري نوشته بود، كه اولین و مؤثرترین کتاب در این زمینه به حمساب ميرفت. بعمدها، دو كتماب دیگرش را دیـدم: دسـتی در آتـش و دستی در خون. هـر دوی ايـن کتابهـا از پولي به چاپ رسيده بود كه بـه خـاطر مصرف ماهانیه خانواده اش کیه مبلغ ناچیزی بود، داده میـشد. چـاپ ایـن دو مجموعـهٔ شـعری، عـصبیت رهبـری را برانگیخت، چون به دستور ایشان به

ييشرو

کابل بر گشت تا در آگاهی و زیست و به آستان هیچ جنایتکاری سمت دهمی مردم نقشش را ایف ا سر خم نکرد و بر تن و روحش فقط نورانی، پس از مهاجرت به ایران، نمایسد. در نسشریهٔ روز گاران بسه تخم میثاق رهایی مردم سبز شده بخاطر هماهنگی بیشتر مبارزهٔ نویسندگی پرداخت و یکی از بود، نمیتواند با افترا و تهمت محصلان عليه اشغالگران، اتحاديهٔ ستونهاي پر خوانندهٔ اين نشريه ديگران، پيام هاي سركاري تسليت، محصلان افغانها را پایه گذاری کرد (کابلیان با خون می نویسند) را با نوشته های خنشی و سخن و نشریهٔ "صدای افغانستان" را منتشر دردها و آلام واقعی مردم ما ثبت پراکنی های بی محتوا و زهر آگین ساخت. در مجمر سرخ مقاومت ضد تاریخ نمود. ناگفته نباید گذاشت که صدمه ببیند؛ چون یار و یاران و روسی، در کنار استاد حبیب الله خان او با خط نادرست سیاسی روز گاران دوستانش نیک میدانند که بر کدام او آرام گیرد و جاودانه شود. ۱۳۹۰، در حالیکه شماری از دوستان

گفت: «تمو مرا تمسلی نده، من حقیقت مرگ و زندگی را میدانم، و از مـرگ هراسـی نـدارم، تـلاش برای زنده ماندنم فقط برای ادامهٔ خدمت به مردم زحمتکشم است، در غیر آن هیچ.»

()

آن ساربان که در دل شب بست كاروان فردا

به دشت نور اتراق می کند

یادش گرامیی و راهـش پـر رهرو باد!

۲۴ سرطان ۱۳۹۰

«سرشناس» برد تا نقد شود. هیچ «سرشیناس»ی حاضر نیشد. یکی حاضر شد، اما چیزی گفت که داد با او سخت مخالف بود، او گفته بود: مجموعهٔ او یکی از بهترین و با ارزشترین نوع شعر سیاسی با ظرافت و زبان آهنگین است. نورانی می گفت ای کاش از زبان این «سرش__ناس» چن__ین ستای__شی نمیشنیدم، اما دردا که شنیده بود! داد نوراني را از سالهايي مي شـناختم که هنوز نوجوان بودم. برای اولین بار او را در میان کوهستان های مرزی دیـدم. بر ستیج بود و با گلبن واژه هایش، یاد رفيق و رهبر جانباخته اش را تجليل میکرد. و اکنون برای آخرین بار او را در زیر تپهٔ قلعه زمان خان کابل در تابوتش می بینم و پاران و رزمند گانش سو گمندانه، اما متعهد به راه و رسم زندگی اش، مقاوم ایستاده انـد و او را تجليل ميكنند. اكنون تنها مزارش است و یادش و اندیـشه هـایش و گلبر گھای سرخی کے بر مزارش ریخته، تا یاد و خاطرهٔ او را سرخ و

یادش سرخ باد!

محصل پوهنتون کابل بودم که دست گرفتيم. ت_صادفاً ب_ا ه_م روبرو ش_ديم.

است. نشریهٔ پیشرو تا اکنون به نشر می رسد. در کنار این، به کارهای بزرگی دیگری نیز دست زد که واقعاً انرژی اش را به تحلیل برد. شب از روز نمی شناخت، متواتر کار میکرد، می نوشت، تماس می گرفت، رهبری مي كرد و هدايت مي داد و زماني یکمی از حامیان مدالگیران به طعنه گفته بود که نورانی رهبر درجـه یـک لمبه است، و دقيقاً همين طور بود. او نه تنها که رهبرم بود، استاد، رفیق و دوست خروبم برود. از او در طرول سالهای گذشته و بخصوص در پنج سال کـار مـشترک، آنقـدر آمـوختم، کے در طول سےالیان متمادی بے مـسوولان نامنهـاد، نـه تنهـا كـه هـيچ نياموختم، بلكه بسيار بد آموختم، كه

مجموعهٔ ذره هرم و بعداً مجموعه یکمی از مجریمان برنامه همای ادبمی سرختر نگه دارند!

دیگر تلفنی تماس گرفت، با هم تعهد سپردیم و آغاز کار جدید را روی شروع شد. بسیار عالی بود و عالی گفت: آمده ام که برای آخرین بار با

ای کاش نمی آموختم. ساطوری از خسم را به نسشر سپرد. رادیو کلید آنرا به نویسندگان

راه خارایین و طولانی بایـد ره بزننـد و بر چکاد کدام درد فریاد شوند تا داد نورانی در شامگاه ۲۲ سرطان

و شـاگردان او بـر بـالينش حـضور داشتند، با کلمات ماندگار خطاب ب_ ه یک_ از داکت_ ان ش_فاخانه

ولسونو او پرګنو په يووالي او پيوستون سره رامنځته کيږي او د تاريخ په اوږدو کې يې په کراتو د ښکیلاکګرو غاښونه مات کري دي. هغه، لکه څرنګه چي ځيني معلوم الحاله «کارپوهان» او سرکاري رسنۍ يي د اوسنيو شرايطو منتقد کنمي، منتقد نه و، بلکي هغه په خنثي او شنډه لړي.

آزاد مردی از تبار زحمتکشان به ابدیت پیوست

بر تولت برشت، د آلمان انقلابی هنرمند، ليكوال او شاعر يو وخت ويلي وو: «هغه څوک چې يوه ورځ مبارزه کوي، ښه دي؛ هغه څوک چي تر يو وختـه مبـارزه کـوي، ډير ښه دي؛ خو هغه څو ک چي د عمر تر پايه مبارزه کوي، ورته اړتيا ده.» داد نوراني، هغه اړتيا وه چيي له بده مرغه د افغانستان انقلابي او ولسي غور ځنګک ډير ژر لـه لاسـه ور کړ. دې نوميالي مبارز، ليکوال، شاعر او انقلابي کارپوه، په داسي حال کې ستر کې له نړۍ پټي کړې چې په افغانستان کې د څه باندې ۱۵۰ زره بهرنيو سرتيرو او د ۴۹ هيوادونو ستم او ظلم روان دي او هره ګړۍ بيوزك او زيار كـ ښه ولـ سونه د جنايتونو او خيانتونو قرباني کيري؛ زموږ د هيواد د خر څلاو معامله په پټه او ښکاره توګک روانه ده؛ بهرنۍ امپراتوري هڅه کوي پـه دې مېنـه کي دايمي پوځي اډې جوړې کري؛ افغانستان يمي د جاسوسانو په مرکنز بـدل کړي؛ دا هيواد د نړۍ د نـشه اي تو کو پـه پخلنځي اوښتي؛ له ۲۰۰۱ زيږديز کال څخه تر اوسه پورې شاوخوا ۳۵ زره افغانان يه جگرہ کی وژل شوی، چی اکثرہ یی دهقانان او كار كران دي؛ ورځ تر بلي د جنايتونو کچه لوړيږي او ټوپکماران د خلكو پر برخليك ناتاري كوي.

داد نوراني، هغه ژمن ليکوال او سياسـتوال و چې په دې واقعيتونو ښه پوهيده او د غندلو لپاره يي لارې چارې انځورولي. هغه د

صخره در مقابل توفان ها ایستاد و با فراز آسمان وطن ما نورانی تر است. تاریخ رزمیدنش در راه آزادی و برابری راه و هیچگاه او را فراموش نخواهد کرد، زیرا در یادگار گذاشت. چند روزیست که آنان را 🛛 هر موج را با استواری داد. او با گذشت در سیاهترین روزهای تاریخ کشور ما تنها زمان به الگوی نایاب برای همکاران و در آمده و جویای احوالت میشد. گذاشته و جایگاه اش در میان دوستانش 💿 همرزمانش مبدل گشت.

پيشرو

شماره ۳۹

خاموش شده بود و دیگر نمی نوشت. داد نـوراني نويـسنده و شـاعر متعهـد و مبارز افغانستان بیش از سه دهه به خاطر مردم زحمـتکش و تـوده هـاي فقيـر و یابرهنه قلم زد، کار کرد و انرژی خود را به مصرف رساند. با آنکه از مریضی شکر، درد معده، فشار بلند خون و دریـن اواخـر تكليف قلبي رنج مي برد، اما چنان خستگی ناپذیر کار می کرد که فکر میکردی او توانایی و انرژی ده ها تن را در خود ذخیره دارد. نورانی شب و روز نمي شناخت و حتى سفرهٔ غذا را مانند ميز کارش مورد استفادہ قرار می داد. وقتی دوستان و اعضاي خانواده به او توصيه میکردند که اینهمه کار او را از پا درخواهد آورد، با تبسم معناداری میگفت: لطفاً این توصیه های تیان را به دیگران بکنید، من آنقدر فرصت ندارم که صحبت های بیهودهٔ شما را بـشنوم، بروید و به کارهای خود برسید. شاید او می دانست که فرصت زیادی ندارد و باید راه روشنی را برای رهر وانش ترسيم نمايد كه بتوانند در نبود او بر آن گام بگذارند و چون مشعل روشـنی، راه شان را نوراني سازد. ص (۲)

س. سیمین

 (\mathbf{r})

دهلیزی. حواسم پرت است و نمبی است. دانم دنبال چه می گردم. هر لحظه

انگار چیزی را گم کرده باشم، از کارها می پرسد، اما غافل از اینکه اتاق به اتـاقی مـی روم و از دهلیـز بـه قلب او برای همیش از تپش باز مانـده

سالها بعد در زمان تسلط طالبان،

دوستی داشتم که از نظم، تـدریس و

فیضای خوب یکی از مکاتب کمپ

جلوزو برایم گفت. علاقمند شدم تا سری

به آن کمپ بزنم. تصادفاً در فرصت

خوبي با دوستم به آنجا رفتيم. آنروز

محفلي به مناسبت تشويق و تقدير از

درسال ۲۰۰۰ میلادی با خانواده ام به

زمستان چه زود از راه رسید و قلب فکر می کنم برایم زنگ می زند، مالامال از امید و آرزو را از تپیدن باز دیدگان شان چون سیل جاری گشت. رهنمایی ام می کند و از پیشرفت داشت. خبر در گذشت نابهنگام او آری، مرد مبارزی از تبار آزادگان

چـون بـم در رسـانه هـا تركيـد. هـيچ کسی باور نمی کرد که نورانی عزیز شان دیگر در میان آنان نیست. همه مات و مبهوت شدند و اشک از

که امتحان سالانه را سپری کرده بودند،

در میان سےخنرانان از مدیر مکتب

يسران نيز تقاضا شد تا صحبت چند داشته

باشد. مرد کوچک اندام و سخنور توانایی

را دیدم که با منطق و بسیار گیرا صحبت

ميكرد. قيافه اش را نميتوانستم درست بياد

آورم اما آواز شیرین و کلام شیوایش به

گوشم خیلی آشنا بود. در فکر فرو رفتم

و پاسخ خود را نیافتم که او را در کجا

ملاقات کرده ام. بعد از ختم محفل به

خاطر آشنایی بیشتر نزدش رفتم و بعد از

مختصر صحبتی همدیگر را بیاد آوردیـم.

برگزار شده بود.

بیش از چند ماهی در ایران نبودم و شاگردان ممتاز مکاتب دختران و پسران

تهران بودم در زاهدان از هم جدا شديم.

بیست و هشت سال قبل با مردی آشنا دوباره از راه پاکستان به افغانیستان شدم که با درد و افسوس امروز در بین ما برگشتم. نیــست. او را در مــسیر ســفری کــه از پاکستان به ایران داشتم ملاقات کردم. در همان نخستین دیـدار و مختـصر صـحبتی 🛛 پاکستان رفتم تا در آنجا فرزندانم بتواننـد که تا زاهدان داشـتیم او را مـرد متواضـع، 🦷 درس بخوانند. مصمم و شيفتهٔ مردم و وطنش يافتم. طرز صحبت و برخورد دوستانه اش مرا که در آن زمان جوان خون گرم و احساساتي بودم سخت تحت تأثير قرار داد. او تا زاهدان قصد سفر داشت و من که عازم

نشانی از تفاوت آب و سراب خواهم داد و از شما چه پنهان که غم های فراوان «حکومت با چوکی و مقام می خواهد زبان مرا ببندد، ولی هرگز تن به این خفت نمی دهم» در سینه ام ابریست تندری گهگاه

هم داشت: قلب من

به رهروان رهی خاره در کویر اسیر

می گشاید در بهار چشم من ره

... نورانی، کاش می شنیدی که بگوییم نقطه را خیلی نا بهنگام گذاشتی. حداقل چند سالی می بودی تا درد راكت هاي "دوستان"، انتحاري هاي همسایگان و نامردی های «مسئولان» را با تو تقسيم ميكرديم. اما نگران نباش، چنانچه خودت

میگفتی این بیشه هر گز بی پل نخواهد ماند و پـس ازيـن نقطـه، سـر خـط خواهد شد. 😽

آري، او داد نوراني همان کسي بود که سالها قبل در مسیر راه زاهدان دیده بودم. از ملاقیات ہمدیگر خیلے خوشحال بوديم و او مرا تشويق كرد تا به آن كمپ بيايم. با خانوده ام يك سال را در آنجا به سر بردیم. در آن مدت او را در میان دوستانش مرد استثنایی و کم نظیر یافتم. او خلاف بعضی ها زیاد کـار مـی کـرد و کمتر ادعا داشت. همیشه سر گرم کاری بود؛ بیشتر مصروف تـدریس و رهنمایی شاگردانش بود، و در اوقات فراغت به شدت سرگرم مطالعه، نوشتن و سرودن اشعار مردمی و میهنی اش بود. ص(۹)

هر گز وطن اش را تنها نگذاشت و آرزو داشت در گور نیز برای این خطه ی خونین از دست اش کاری بر آید: تا ابد به نام توام زنده شهر من چون در کفن شمیم ترا برده بو کنم پر تو نگار قلب پریشت ز راه دور آيينه وار هر نفس آيينه خو کنم

با سیاه اندیشان دشمن بود و برای کودکان سرود مکتب می خواند: چلچراغ جاودان / مكتب عزيز ماست آفتاب بیکران / مکتب عزیز ماست

چون در آتـش زيـسته بـود، لالـه هـاي فراوانی را در سینه اش مدفون داشت: به دشت سینه ی من لاله مدفون است سرود زمزمه تا ماهتاب خواهم داد من از شراره دی سر کشم امروز ییام سرخ شهایی به آفتاب خواهم داد

🖊 داد نورانی، نقطه سر خط <

نوراني آگاهي عميق از مردم و او سر بلند زیست و از مرگش نیز هیچ میسرود، کتاب می نوشت، روزنامه نگاري مي کرد و زماني در جبهات داغ و او آزادی را برای همه می خواست و

ارج خواهند گذاشت. از همین رو، زمانی می گفت بدون آزادی زندگی ننگ قناری گک قفس تنگ است برایت دلم خونین و خونرنگ است برایت ستون بشکن فضا را زیر پر گیر به این تنگی جهان ننگ است برایت

نورانی دوید، داد زد، فریاد کشید، بر مژه ها مبارک و میمون می خرم خواند و از تبی که این تپیدن ها در جان آن مرگ بر نماد ابد روشنش دمیده بود پیش ازانکه پیر شود فرق زند گیست نقطه گذاشت و گفت: سر خط. نقطه ای **چون تیغ آبداده** عميق چون چاه اندوه و سياه چون **بر حلقوم بند گيست** روزهایی که به سر میبریم. اما این نقطه پایان نه بلکه دستوری بود برای آغاز تازه. سرزمین اش داشت؛ سیاسی بود، شعر

هراسبی نداشت. خودش بهتر از همه میدانست که مرگش زیبا خواهد بود و با لوله ی تفنگ برای وطن و باورهایش آرزوهایش ادامه خواهد یافت، اشعارش 🦷 رزمیده بود. اما، تعهد و پایداری مهم زمزمه خواهد شد، دوستانش مثل او به ترین جنبه ی زندگی او بود. وطن، استقلال، عدالت، آزادی و دانش سروده بود:

> من مرگی را که خوشه ی قندیل زندگیست چون چلچراغ روشنی بر فرق می برم

هـ .شفق رویارویی با اینهمه شک و تردید و این همه

برای تمام صداها داد زد و با یک قلب برای در اوضاعی که کشور خون تف می کند تمام قلب ها تبید. برتولت برشت گفته بـود: «کسی که مبارزه کند، ممکن است شکست استاد من موج غرشگری نبود که با و امیدهایش را آرام آرام از دست میدهد، هست. نمه توانستم از واژه ی «ستیتیک» 💿 تلاطم های پیهمش تنها و تنها خشم خودش 🦷 از دست دادن داد نورانی مردی که تمام بخرورد ولسی آنکه مبارزه نکند. مفهوم درستی برایم ترسیم کنم. یکی از را فرو بنشاند. چشمه ساری بود که سکوت عمرش را جان نثارانه با استبداد داخلی و شکستخورده است». خارجی دست و ینجه نـرم کـرد، ماتمیـست کمک بخواهم. آن روزها نمی شناختمش. و بهار را نوید میداد. مبارزهٔ خستگی ناپذیر، برای ما شاگردانش و ضایعهٔ بزرگی برای هستی نورانی پیوند یافته بود و تنها مبارزه وقتمي دانستم كه او شاعر است و دست یگانه انتخابش بود تا افغانستان خانه يي شود سرزميني كه به او نياز داشت. در حاليكه نكردن برايش شكست تلقى مي شد. ظريفي هم در ادبيات دارد، واژهٔ «ستيتيک» را که در آن لب جز براي بوسه باز نشود و کشور دچار مصايب گوناگون است و از بهانهٔ خوبی یافتم تا با او همصحبت شوم. او 🛛 استبداد و استعمار و فقـر و جنـگ خـاطرهٔ 🛁 آتشی بـه آتـشی و از دوزخـی بـه دوزخـی 🗈 عشق ورزید و عاشق رفت. ما که غبار درد و پرتاب میگردد، کمتر روشنفکری جرئت زخم جنگ و بربریت بر چهره هایمان استاد من به نیروی مردم باور داشت و نیز 💿 پرده برداشتن از خیانت ها و گفتن حقایق را 🛛 پیداست، و تکه پاره های تــن عزیزانمــان را آن است که محتوای بد را در قالب زیبا ارائه معتقد بود که افغانستان می تواند سرزمینی دارد. آنانی که «با فریادی بدنیا» آمدند و بر دوش می کشیم، اگر مبارزهٔ چنین کند. وقتی دانستم که قرار است او معلم دری 🦷 شود برای زیستن، اگر تمام آنانی که قربانی 🦷 آخرین لحظات را با سکوت سپری می آزاده ای را ارج نگــــداریم، بـــی عـــشق

پدر دلسوز و بالاخره انسانی از تبار نوشته هایش، به مردم امیدواری می داد. زحمتکشان بود که تمام فکر و انرژی اش برای ادای دَین باید خاطر نشان ساخت را در راه خدمت به تغییر کیفی زندگی که در آخرین تحلیلی که از موشک پرانبی اکثریت توده های تحت ستم قرار داد که های پاکستان بر خاک افغانستان در جمعی بیـشتر از ۹۵ درصـد جامعـه را در بـر مـی از دوستان خود ارائه کر ده بود، با در نظر گیرند. با آنکه خوب میدانست کـه اینهمـه داشت تمامی مسایل دیگر سیاسی، به این کار او را از پا درخواهد آورد و هر لحظه باور بود که: چون پاکستان نتوانست از طریق مرگ خود را در برابر چشمانش میدید، اما روزانه بیشتر از پانزده ساعت کار بـا هـدف گذاری در سرحد، خط دیورند را رسمیت داد نورانی بعد از حضور نظامی امریکا و بخشد، حـالاً میخواهـد در اوضـاع آشـفتهٔ را وظیفهٔ خود میدانست. سیاسی فعلی کشور که از یکطرف هیاهوی بود، اما هرگز ترسی به دل راه نداد؛ تا خروج نیروهای خارجی از افغانستان گـوش جاییکے عدہ ای از مخالفان سیاسی اش فلک را کر کردہ و از جانب دیگر موضوع تهديد كرده بودند كه دهانش را با باروت سیاسی وطنپرستان، آزادیخواهان و بالاخره عقد پیمان ستراتیژیک بین امریکا و دولت پر خواهند کرد؛ اما این تهدیـدها نتوانـست نورانی شخصیت اندیشمند و مبارز پاکباز 💿 توده ها را فراهم ساخت. نورانی حرفه ایش 🦳 کرزی، بازار تبلیغات را گرم ساخته، بـا ایـن کشور تا آخرین لحظهٔ زندگی، قلم اش را را به گوش زحمتک شان و نیروهای جنایت فجیع، سند تثبیت «رسمی» سرحد او را قدمی از مبارزه اش فاصله دهد. همچون شمشیر بران به دست داشت و از آزادیخواه کشور رساند و جمع وسیعی را با فعلی بین افغانستان و پاکستان را از دولت رهروانش با عزم متين و قلب پـر از عـشق بـه مردم، راه و اندیشهٔ او را ادامه میدهنـد. زمـانی

کشور در مقابـل کـاخ سـرمایه و اسـتبداد و صریح و به موقع نورانی که در هر جملهٔ آن قابل یادآوریست که چند روز قبل مقامات استعمار دفاع نمود. او در طول تاریخ دفاع از منافع طبقات زحمتکش، افشای پاکستانی با صراحت اعلان نمودند، تا زمانیکه مبارزاتی اش برای یک لحظه هم از راه و پچهره های زرد وطنفروشان و ماهیت موضوع سرحد حل نگرده، این

رفته است، راه و انديشهٔ او براي ابد زنده خواهد ماند و راهش تا فتح قله های پیروزی پوشان، گل نریخت. او آزاده و سر بلند با احترام خاص به او بنگرند. تحلیل های شعر می گفت و از هر کلمهٔ شعرش بوی ادامه خواهد يافت. 🔥 زندگی کرد و درس آزادگی را به دقیق و به موقع او در جریان بحث ها و عشق به زحمتکشان به مشام میرسید. او

٤

یأس را دارند، انگشت شمارند. بدین دلیل

است که مردی چون نورانی با یک صدا

مبارزه براي آزادي و انـسانيت بـا

مبارز مردمی ایکه با مردم زیست، به آنان

نويسندهٔ متعهد به راهش بود؛ اوضاع

سیاسی افغانیستان، منطقه و جهان را به

خوبي تحليل ميكرد. او آموزگار بـزرگ،

او با تهدیدهای گوناگون امنیتی روبرو

با آنکه نورانی در میان ما نیست، اما

چـه گـوارا، انقلابی بـزرگ امریکـای لاتـین

گفته بود: «انسان ها می میرند، اندیشه ها زنـده

مي مانند.» اکنون که نوراني به خواب ابد فرو

شما*ر*ه ۳۹

خبر كوتاه ولى...

فروتن بود اما نه با آن برداشت سنتي و دهاتي آن. او فروتني اش را يا تشكل پذیری اش در جامعه ای به اثبات رسانده بود که تشکل گریزی خصلت بارز روشنفکرانش است. به نظر جمع احترام مي گذاشت. در گرفتن وظيف پیشقدم بود؛ و دقت و پشتکارش در اجراي وظايف مثال زدني.

وقتبي ديگران مصروف حساب و کتاب شدند و دکه و دکان سیاسی باز کردند، نورانی به سان مبارز واقعي، بيا دشوارترين تيصميم زندگی اش رو برو شد اما بدون کوچکترین تردید راهـش را جـدا كرد. او اين انفصال قاطعانه را به تخته چوبی بـر جـا مانـده از كـشتى طوفـان زده تشبيه كرد وعهد بست كه با همين يک تخته چوب دل به دريا ب سیارد. در برایر صداهای شک و

حکومت با چوکی و ...

با آنکه مدیر خوب برای مکتب بود، اما در تدریس مضامین فزیک، کیمیا، بيولوژي، رياضي، دري، تياريخ و جغرافیه نیز فهم بـالایی داشـت و اکثـراً مـضامین کیمیـا، بیولـوژی، ریاضـی و فیزیک صنف های بالا را خودش تدريس ميكرد.

تنها زمان تفريح او بين عصر و شام بود که با دو یا سه تـن از دوسـتانش در اطراف کمپ به گردش می پرداخت و هر وقت در کمپ بودم مرا نیز صدا میزد تا باهم به گردش برویم. برای من گردش با نورانی تنها تفریح نبود، بلکه در آن مــدت کوتــاه روی مــسایل گوناگون صحبت میکردیم و از آگاهی كم نظيرش بهره ميبردم.

بعد از سقوط طالبان تـصميم گـرفتيم به وطن برگردیم. من و نورانی همسفر بوديم. لوازم خانهٔ او عمدتاً نوشته ها و كتابهايش بود.

ساحل نجات و رهایی هموطنان تفاوت آب و سراب» نداد بلکه دور و موضع اش همیشه محکوم کردن دربندش نرسد، و در جزر و مد دریا 🦷 برش را با اندیشه های اصیل انسانی بشکند باز در برابـر قـضاوت تـاريخ و سيراب کرد. ستمدیدگان سرافراز خواهمد ایمستاد. است کـه سـرافکندگی ببـار خواهـد شـدند گرامـی میداشـت و ادامـهٔ راه آورد.

> و به اتهام بالا بردن این یا آن مفهوم و پرمشقت بودن راه و عواقب سینه سپر توانایی آن را داشت، اما عمر است نه دستی بر آتش داشتن».

> > سرامد مطبوعات افغانستان شد و به روزگاران، خواستار دریافت نسخه های کمیاب آن شدند. «کابلیان با خون می نویـسند» و «جانباختگان» سـتون هـای فراموش ناشدني در تاريخ مطبوعات هفته نامهٔ روزگاران رقم خوردند.

نایذیر، به هیچ قیمتی حاضر نبود قلم چوکی کند. به یاد دارم که با وجود فکر می کردند او نیز مثل آنان قلم و

ترديد نيك آگاه بود كه اگر هم به آخرين لحظهٔ عمر تنها «نـشاني از و زحمتكشان اين خاك دربـدر كـرد.

ييشرو

نورانی میدانست پیروزی و شکست را که یا در پولیگون ها تیرباران استبداد است. استبداد را میراث خوار بخشی از حرکت پر پیچ و خم تـاریخ 🛛 شـدند، یـا در قتلگـاه تاریـک انـدیش است و ایـن تنهـا ورشکـستگی ایمـان ترین عناصر سـلاخی و سـر بـه نیـست بعدی میدانست. آنان را دین خود میدانست. نـورانی از دقـایق زنـدگی بـه پـسرش «شـیراز» او خرده بورژوای رادیکال هم نبود 🦷 وضعیت دشوار جهانی نمی نالیـد و از که عمرش را صرف جنگ زرگری آن بهانیه ای برای گریز از انجام ملیونها شیرازی می اندیشید که در با شاعران خرده بورژوای لیبرال کند رسالت خود نمی ساخت، هر چند از وطن ما و سراسر جهان تشنه لب در ترکیب از کتاب فلان شاعریا ساختن ها سخن ها میگفت. همیشه تمام کارهای ناتمام مانده و گامهای نویسندهٔ غربی شلاق کاری کند. اگر گوشزد میکرد که کار برای رهایی برداشته ناهده تا آن رسیدن، به می خواست بهتر از هر کسی دیگر ستمدیدگان «دستی در آتش داشتن سرچشمه ای می اندیشید که زندگی کوتاهش را صرف آگاهی دادن، امید 🦳 نورانی لحظه لحظهٔ زندگی اش را 🦷 رها از نابرابری، گرسنگی، تحقیر،

اشغال و لشکر کشی به افغانستان بود و در نوشته های متعددش در پیشرو با خاطرهٔ رفتگان فرزانهٔ این بـوم و بـر 🛛 صراحت میگفت که اسـتعمار بـدتر از استعمار قبلمي و زمينه ساز استعمار

بسیار طبیعی است اگر در آخرین اندیشیده باشد، اما مطمئناً نورانی به آرزوی برابری اند. و مطمئناً او به انسانی از آن فوران میکند: جامعه ای

کار می برد و ممکن است در برابر تهديك قد خمم كند. نموراني و همفکرانش ثابت کردند که پیشرو پروژه نه بلکه تعهد است.

نورانی با وجود بیماری شکر {روزانه تا ١٥ يونت انسولين مصرف داشت} در یک شبانه روز بطور اوسط تا ۱۵ ساعت کار می کرد و خم به ابـرو نمی آورد. همیشه به دوستان خود توصيه مي كرد كه مطالعه كنند و بنویسند. خودش نیز تا لحظه ایکه جـان میداد قلم بر زمین نگذاشت. آخرین باری که از او خواستم تـا حـداقل يـک مقدار به صحت خود توجه کمرده و از کارهای دماغی و قلمی خود بکاهد، در جوابم گفت می خواهم آخرین نیروی خمود را در خمدمت ممردم و وطمنم ىگذارم.

نورانی آزاد زیست و جز آرزوی خدمت به مردم زحمتکش و آزادی وطن آرمان دیگری نداشت. 😽

در کابل از هم جدا شدیم، او در پذیرش معینیت وزارت مبارزه با مواد کابل ماند و من عازم ولايتم شـدم. بعـد مخـدر كـه از سـوى حكومـت پيـشنهاد از دو سال دوباره به کابل برگشتم و شده بود، از آن امتناع ورزید و هفته نامهٔ روزگارانش در مدت کوتاه تن به این خفت نمیدهم.» عنوان صدای رسای اعتراض و خشم ، «روز گاران» با جمعی از یاران همفکر خواننده پیدا کرد و حتی افغانهای مقیم 💿 نشریه خلاف صدها نـشریهٔ دیگـر، بـی

افغانستان، با قلم بینا و نترس نـورانی در اندیشی، استعمار و استثمار می داند.

بخشيدن و پروردن جوانان كرد. تا وقف تلاش در راه منافع ستمديدگان بيماري و جهالت. 🔥

کار مشترک را آغاز کردیم. کار و میگفت: «حکومت با چوکی و مقام تلاش نورانی چنان چشمگیر بود که می خواهد زبان مرا ببندد، ولی هر گز نورانی بعد از استعفا از کرار

مردم نسبت به جنایتکاران جنگی و خود نشریه پیشرو را با محتوای انتقادی غاصبان قدرت در سراسر افغانستان و روشنگرانه روی دست گرفت. این خارج نیز به زودی در پی تماس با پرده بر خط سیاسی- طبقاتی اش تأکید داشــــته و راه رهـــایی افغانـــستان را دموکراسی تقلبی و وارداتی، و سازش در برابر جنایتکاران نه بلکه مبارزه در برابر هرگونه زورگویی، ترور، سیاه

چاپ پیشرو با خط و روش جدیـد نورانی مرد واقعبین و مبارز خستگی دردسرهای تـازه ای را بـرای نـورانی به بار آورد؛ اما تهديد كنند كان رسا و دانـش خـود را قربـانی مقـام و شناخت درستی از نـورانی نداشـتند و پافشاری بعضی از «دوستانش» مبنی بر زبانش را برای معاملات شخصی به

(9)

دریچه یی بود برای تمام زیبایی ها. اولین نمی توانست باشد. باري كه با او صحبت كردم، خوب يادم دوستان مکتب مشوره ام داد که از داد نورانی 🦳 باغچه ها را با ترنم های دیرپایش بهم میزد ضمن اينكه توضيح خوبي دربارة ايـن واژه 💿 دردناكي بيش نباشد. داد، گفت که از یادت نرود که بدترین اثر ما شود، احساس کردم برای من که ادبیات فقر، ناامنی، استبداد و جهالت ان د شانه به کنند، کم نیستند. اما آنانیکه شهامت زیسته ایم. 🛠

مردی که از لبانش نور می تراوید و قلبش 🦷 را دوست داشتم، مــــردهٔ بهتــر از یـــن 👘 شانهٔ هم در راستای آزادی مبارزه کنند.

«انسان ها می میرند، اندیشه ها زنده می مانند»

انسان تنها موجودي است كه ميتوانيد 🦷 رهروانش آموخت. تصمیم بگیرد کی باشد، چه بکند، برای منافع کی کار کند و بالاخرہ چگونہ فاصلۂ زندگی تا مرگ را طی نماید. انسان میتوانـد تصميم بگيرد كه وطنفروش باشد، جاسوس گرو منافع صاحبان وسایل تولید قرار دهـد، خنثی باشد، در مغازلیه با اشغالگران ایمان خود را به ايديولوژي اش ببازد و يـا سـربلند 💿 مردم زحمتكش را فراموش نكرد. زندگی کرده و با افتخار بمیرد. در زندگی انقلابي.

نوراني در زمان تجاوز قشون سوسيال امپرياليزم شـوروي، در بـستر داغ مبـارزه سلاح گرفت و علیه متجاوزان به نبرد آغاز کرد. او در مقابل دشمنان وطن و مردم یا سرجاسوس باشد، فکر و قلم خود را در 🚽 سر آشتی نداشت؛ تا توان داشت به افشای جنایات و خیانت های عاملان بربادی کشور پرداخت و در هیچ لحظه ای از زندگی طرح ساختن دیوار سیم خاردار و یا مین

سیاسی انـسانها، راه میانـه وجـود نـدارد یـا 💿 متحدین آن در افغانستان، روزنامه نگاری را مرتجع، خود فروخته، وطنفروش، خنثی، بی 🦳 وسیله قرار داد و اندیشه اش را بین تـوده هـا خاصیت، مدالگیر، انجوباز و... میباشند یا برد و از ایـن طریـق زمینـهٔ رشـد آگـاهی منافع تـوده هـای زحمـتکش و سـتمدیدهٔ اندیشه اش آشنا ساخت. موضع گیری های کرزی به دست آورد. فكرش عدول نكرد، دالر نگرفت، دروازهٔ حضور خارجي ها در افغانستان به وضوح موشك پرانيها ادامه خواهد داشت. سفارتخانه ای را نکوبید و به پای چکمه دیده می شد باعث گردیده بود تا توده ها نورانی برای مردم زحمتکش و تحت ستم

٨

گزیده ای از پیام های رسیده به مناسبت درگذشت زنده یاد داد نورانی

با تشکر از همه دوستانی که پیامهای همدردی شان را به هیئت تحریریه پیشرو به صورت کتبی و شفاهی ارسال نموده اند، سه پیام ذیل *ر*ا با خوانندگان خود ش*ر*یک میسازیم.

پورتال "افغانستان آزاد – آزاد افغانستان" / هفدهم جولای ۲۰۱۱

مبارز نستوه «داد نورانی» رخ در نقاب کشید

جانگداز نشاند. به فامیل و دوستان محت*ر*م ایـشان رسم او را ادامه بدهند. گفتـه و آرزو ميبـرد كـه جامعـهٔ جاودانه! 🛧

مبارز وطن يـاد ايـشان را هميـشه پورتال "افغانستان آزاد – آزاد گرامی داشته و با تحقق آرمانهای افغانستان" اين ضايعة بـزرگ را حق طلبانة آن رادمرد افغان، راه و و تمام مبارزان راه آزادی، تسلیت یادش گرامی باد و خاطره اش

فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

زنده یاد داد نورانی به جاودانگی پیوست

روسها عليه اين تجاوز راه آشتی سرنوشت مردم کشورش بود. ناپذیری را در پیش گرفته بـود، و قلم آشتی ناپذیر او در جریدهٔ پناهنـدگان افغـان در اروپـا صدای افغانـستان به سالهای (فارو) در گذشت دادنورانی را ۱۳۵۹–۱۳۶۰ در محــــيط به بازماندگان آن زنده ياد، مهاجرت بر میگردد. او در آن خانواده محترم نورانی و زمان نیــز قلــم رسـا علیــه رهروان راه آزادی و حقیقت تجـــاوز گران و نـــوکران نگاران واقعیـت سـرزمین مـا داخلی شان داشت و نوک تیز تسلیت گفته، راه و آرمان قلمش راه آشـتی را بـا دشـمنان نــورانی را پــر رهــرو آرزو مردمش نمی شناخت و جدیت نمبوده و یبادش را گرامبی او عليــه معاملــه گــران بــر می داريم. 🚜

فدراســـيون ســـازمانهای

هواداران جنبش انقلابی افغانستان (هجاما)

نورانی به کاروان جاودانگان پیوست

می افزاید.

مردم افغانستان (هجاما) خود تسلیت می گوید. 🕁

بالاثر سکتهٔ قلبی به کاروان را در این سوگ شریک جاودانگان می پیوندد و با نبود دانسته و مرگ این شخصیت خویش، غم دیگری بر کوه غم ارز شمند را از طرف خود برای خـانوادهٔ داد نـورانی و جامعـه هـواداران جنـبش انقلابـی سیاسی و فرهنگی افغانستان

شما*ر*ه ۳۹

داد نورانی نویسنده، شاعر، روشن

فکر، مبارز و شخصیت سیاسی کشور شام

چهارشینبه ۲۲ سرطان ۱۳۹۰ زندگی پربارش را پـدرود گفتـه و بـه جـاودانگی

نورانی از دوران طفولیت از هوش

سرشاری برخوردار بود. او لیسه ابونصر

فراهي را از صنف اول الي دوازدهم به

درجه اول نمر کی به پایان رسانید. لیاقت

و استعداد وی در دوران مکتب ابتداییه و

ليسه زبانزد عام و خاص بود. وي در

يهلوي دروس مكتب به مطالعة جانبي

پرداخته، کتب و آثار زیادی را در زمینهٔ

علوم سیاسی، فرهنگی، فلسفی، ادبی و

ساینسی مطالعه نمود. بعد از فراغت از

صنف دوازدهم، امتحان كانكور را به

درجه عالى سپري نموده و شامل پوهنځي

او با اشغال کشور توسط روسها همراه

و همدم با توده های وسیع کشور دست به

مبارزه مسلحانه زد. ابتدا در کوهیایه های

زادگاه اش (ولایت فراه) با سایر آزادگان

و مبارزان راه استقلال و آزادی بـه خـاطر

کسب استقلال کشور مردانه رزمید و در

کنار آن در جبهات جنگ و روستاهای

ولايت فراه به تداوى مريضان نيز پرداخته

و به زودی بین سایر همرزمان استقلال

طلب و توده های فقیر جامعه به عنوان

شخصيت مهربان و محبوب تثبيت

گردید. در دوران مهاجرت در ایران

مسووليت جريدة صداي افغانستان را بر

عهده داشته و اتحادیهٔ محصلین خـارج از

داد نورانی به مسایل قومی، نـژادی و

منطقوی پشت پا زده و به زودی به عنوان

یک شخصیت ملی تبارز نمود. وی زمانی

در نورستان، زمانی در کنر و زمانی هم

در ولايت نيمروز دست به مبارزه

مسلحانه، سیاسی و فرهنگی زده همیـشه

اظهار میداشت که برایش هر گوشهٔ

کمشور دوست داشتنی بوده، ایمان و

اعتقادش به ایجاد یک افغانستان متحد،

کشور را نیز رهبری مینمود.

طب پوهنتون کابل گردید.

پيوست.

پيشرو

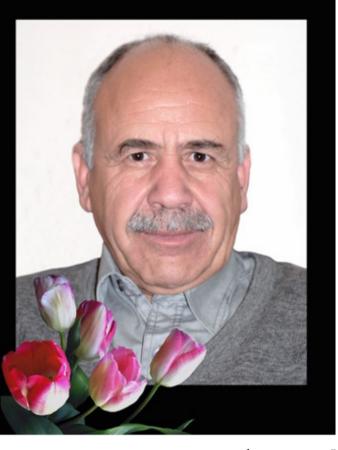
جاودان مرد تاریخ جاودانه گشت

برايم زندگي و مرگ هر دو حقيقت و دو روی یک سکه میباشند. من از مرگ هراسی ندارم اگر زنده بمانم و بتوانم مدت بيشتر به ميهن و مردمم خدمت نمایم بسا بهتر ورنه از مرگ گریزی نيست.

«ما جمعی از دوستداران نورانی هـستیم و از یکی از دورافتاده ترین ولایات كمشور صحبت مينماييم. ما نميدانيم نورانی متعلق به کدام قوم و مربوط به كدام ولايت است، اما مصاحبه ها و تبصره هایش را از طریق تلویزیون و رادیو شنیده و دیـده ایـم. مـا همگـی در سوگ وی نشسته و اشک میریزیم.» این مثال کوچکی از محبوبیت او را در میان توده هایی نشان می دهد که او به خاطر شان قلم مي زد و مي نوشت.

آری! مرگ نورانی همه توده های زحمت کمش، آزادیخواه و مخصوصاً همفكران و نزديكانش را متأثر و المناك ساخت ولبي مطمئن هستم او كساني را تربيه و پرورش نموده كه تا جان در تن دارند، بیرق بلند او را بر دوش کشیده و در تحقق آرزوهایش خواهند رزمید. درود و افتخار بـر روان پـاک رزمنـدهٔ بزرگ، داد نورانی! 🛠

ماه دیگر بر شده، هَی و بدو پیشرو سردی و برفی نه ای، تویی الّو پیشرو سقف پر ستارہ ات، همچو فلک استوار پاغر کوهین بزن، خم مشو و پیشرو دردی کش روزگار، یل تمامت اسد خورشید نورانی رفت، کم مشو و پیشرو داد تو را برده اند، نور ولی می دمد گام بزن استوار، راه برو پیشرو

آزاد، مستقل، مستحکم و پایـدار راسـخ بوده و عمر گرانبهایش را در این راه سپري نمود.

نورانی پس از سقوط دولت طالبان در زمینے فرہنگے و بیداری اذہان عامہ خدمات شایانی را انجام داد. ابتدا جریده روز گاران و سپس جریدهٔ پیشرو را تاسیس و رهبری نمود. وی حقایق را بدون پرده، رک و سريع بيان ميداشت؛ بر ضد ستم گران، مرتجعان، زورگويان، اشغالگران و جنگسالاران مینوشت.

در مصاحبه هایش چـه در تلویزیـون و چه در رادیو همیشه پوست کنده و بدون هراس صحبت نموده، زور گويان و مرتجعان را محکوم و از توده های پابرهنه و فقیر حمایت مینمود. منطق قوی، ايمان محكم به مبارزه عليه مظالم و مفاسد اجتماعي وي را به شخصيت سياسي محبوب تبديل نمود. وي زماني كه دچار حملهٔ قلبي گرديد،

به جواب يكمي از داكتران شفاخانه كه برایش گفت تـشویش نکنـد، بـه یکـی از نزدیکانش اشارہ نمود کے ماسک اکسیجن را از دهن و بینمی اش دور کند. او داکتر را مخاطب قرار داده و گفت:

ص.ص

با کمال تأسف و تألم اطلاع خود را صرف مبارزه در راه حاصل کردیم که شاعر و تحقق آرمانهای وطنخواهانه و نویـسندهٔ آزادیخـواه و مبـارز و ملی سیری نمود، بـر اثـر سـکتهٔ همکار بسیار گرانقدر پورتال قلبی در کابل با زندگی وداع افغانستان" که عمر گرانمایهٔ همرزمان خود را به سوگ

په اروپا کې د ميشته افغانانو د ټولنې فدراسيون

نترس کشور روز چهارشنبه ۱۳ گرچه در رسانه ها کار جولای ۲۰۱۱ در اثر سکته قلبی نگارش او را از جریدهٔ روزگاران بدرود حيات گفت. قلب او در يعنى ده سال قبل ياد مى كنند، حالی از حرکت باز می ماند که اما واقعیات نگارش و سالهای سال برای مردم محروم نویسنده گے او همزمان با سرزمینش تپید و هیچگاه قلب کودتای ننگین ثور و با تجاوز او برای جاه و مقام و تروت شوروی و اشغال کشور توسط دهلیزی نگشود، قلبی که در او روسها بر می گردد. او از همان آرمانهای بزرگی برای مردمش زمان به مردم سرزمینش را آرزو می کرد بدون آنکه به میاندیـشید و در دفـع تجـاوز

داد نورانی مبارز راه آزادی و یکی از آرزوهای بزرگش برسد، عدالت اجتماعی و روزنامـه نگـار 🛛 از کار می ماند.

جامعهٔ سیاسی و فرهنگی را در سوگ فرو برده است. در وضعیت کنونی که کشور و مردم افغانستان به شخصیت های دلیر، آگاه و مبارز ضــرورت دارنــد، داد نــورانی

داد نـــورانی بـــه حیـــث نویـسنده، خبرنگـار و مبـارز دلیر در نهضت ملی و مترقی افغانـستان بـه شـمار میـرود. مـرگ نابهنگام ایـن انـسان آزاده طيــف هــای متفــاوت

پيشرو

قسمت هایی از مقدمهٔ مجموعهٔ «ساطوری از خشم» با ضربهٔ شعر من شکستنیست»

شبهای شعر تهران پلشتی های روزگار را میگردد، به نیروی مادی متحرکی مبدل به تصوير ميكشيد، شاعران بسياري ميگردد و قصابان ملتي را به لرزه مي اندازد.

میرسیدند و بـساط را مخملباف) که به خطا رفتم، نمیتوانم درینجا از لگـدكوب ميكردنـد. خود انتقاد نكنم...

این شاعران پیوسته «سعید» را به سازش دعوت ميکردند و فضای شاعرانه را آذین بندی با شمع و پروانه که شاه و ساواک و

شهربانی نیز آنرا می پسندیدند، دانسته، به او اندرز میدادند تا از انسانیت بگذرد و بـه پای این دو، سه سمبول ارتجاعی «فضای شاعرانه» سر بگذارد و از فقر و جنایت

ترسیده و بسه کنجیی من با اندیشه و باورهایم در شعرم راه میخزیدند. چون میروم و شعر را ابزاری که باید با آن اندیشهٔ لحظات بعد خون خود را به عالی ترین و بهترین گونه ای بیان خوردگان ساواک سر دارم، میدانم و در سه شعر (بودا، خلیلی و

سرخيده شعر كهكشان

شعری از داد نورانی به مناسبت سالگرد شهادت رهبر و همرزم کبیرش

آی! آتش فرزانه کیش آفتاب تا تلالوي سحر گاهان بُتَاب آتش سوزندهٔ نور امید مقدمت یال افق های سپید تندر فرزانگان آواي تو قبه ای آزادگان ماوای تو آتش خاكي پران نامت شده وسعت سرخ افق جامت شده ساربان کاروان سرکشي عرشهٔ نور و شقایق، آتشی تاق فرداهای تو آباد باد روحت از عطر ظفر دلشاد باد قوغ سرخين سحر ماواي تو شاخ نیلوفر فدای پای تو تا نهم گلبوسه بر ياهاي نور عشق و پيمانم سجود نور تور شعله هایت بر فراز آسمان جاودان، اي قوغ هستي، جاودان مشعلت بر شعر من تابنده باد روح تو در مصرع هایم زنده باد حك نمودم قصهٔ آتشگران بر بلند شاخ سدر بيكران شیههٔ آشتگَران آوای تو مظهر پرواز نای آسای تو من ندانم سال دیگر زنده ام همچنان بر تار شب تابنده ام گر بودم فریاد آتشگون زنم آه دل در انفجار خون زنم گر نبودم عهد من تکرار باد روح من در عرصهٔ پیکار باد 🛛 🛧

شما*ر*ه ۳۹

مينه ګویا د خپل راز دا شعر ميي د تلپاتي او زړور او ژمين انيسان، داد نيوراني، د گویسا د خپسل «ساطوري از خـشم» لـه شـعري آهنگ و ساز ټولګي څخه د هغه په وياړ د مينې تنديس ژباړلي دي. داد نوراني د خپل راکاږم د لمر د تن په شان ژوند په اوږدو کړي تل د زياركښو انسانانو د حقونو لپاره څکم يي هر دم مبارزه وكړه او هيڅكله يي د د خپل روح له سلول سره هيواد د خپلواکۍ له ډګر څخه اي زما د شعر شررخيزې ليمې پښه شاته نکړه. ای زما همدرد او همرازه ما مینه اى زما عاطفې، زما هيلې، زما مينې د سبا پر لمن ويلې ای زما آهنگه، زما محبته او هغه مې ما مینه په شنه آسمان کې د دې پاڼې د خپل شعر د سـترګو شـهاب ګرځولې پر لمنې کاږلې. 😽

نوراني، ته رڼا ...

له دی کبله یی هڅه کوله څو ځوان نسل ته د پوهي لاره وروښيي. هغه ويل: به رهروان رهي خاره در كوير اسير-نيشان از تفاوت آب و سراب خواهم داد / به شبروانی که مشعل ندیدہ در راہ اند- به دست یک یکی قوغ كتاب خواهم داد. له «روزګاران» څخه جلا کیدل او د

«پيشرو» خپرول زموږ تر منځ اړيکې

پيشرو

نگهت بهار

نورانی درست سه هفته قبل از درگذشت نابهنگامش، دوستان خود را خواست و به آنان گفت کـه بایـد مسوولیت کارہا را برعہدہ گیرنے۔ زيرا او از وضع صحى خروبي برخوردار نیست. او هیچ دلیل قانع کننده ای برای خراب بودن وضع صحی خود ارائه نکرد اما گفت کـه باید مسوولیت کارها را دیگران برعهده گیرند، چون شاید او فرصت زیادی نداشته باشد و باید قبل از آن نوشته هایی را به اتمام برساند... اما زمستان چه زود از راه رسید.

نورانی، شاعر و نویسندهٔ سیاسی بود. اشعار و نوشته هایش جز حکایت دردها و زخم های زحمتکشان چیز دیگری نبود، و به

ایس خساطر در میسان طبقسات زحمـتكش و محـروم افغانـستان از محبوبيت فوق العاده اي برخوردار بود. نورانی هیچگاه به زندگی شخصی نمی اندیشید، او به دیگران درس از خودگذری و فداکاری میداد. او انسسان شیجاع، نترس، متهور و در عين حال صميمي، مهربان، شوخ طبع و بذله گو بود. شخصیت کارزماتیک، دانش و فهم سياسمي، فلمسفى، مطالعة ادبمي و تاريخي و پشتكار بودن او باعث می شد تا همه به سوی او کشانده شوند. وقتی مسوولیتی را میگرفت، آن را با صداقت، پشتکار و جدیت به پایان می رساند. در هیچ کاری از خود تعلل نشان نمی داد و قبل از دیگران کارهایش را انجام می داد. او نمونـــهٔ يــک انــسان واقعـــي و راستکار بود.

حتى در آخرين لحظات زنـدگى کے در بےستر بیماری افتیادہ بےود و داکتران به او اجازهٔ صحبت نمیدادند، رسالت خود را فراموش نکرد، او به دوستانش زنگ می زد، به آنیان وظیفه می داد و تأکید میکرد که کارها را به وجه احسن به پیش ببرند.

او دشمن سیاهی بود و به این خاطر نورانی بود. $\frac{1}{2}$

> يوه ته په لاس کې «د کتاب انګار» نورې هم پياوړې کړې، ځکه موږ سره ورکړي، او تر څو چې ژوندي و ، خپلې يو فكر درلود. نوراني نور نشو كولاي دغې ژمنې ته وفادار پاتې شو. له هغو کسانو سره يو ځای مبارزی ته

> > دوام ورکړي چې په خوله يو څه او په

عمل کې بل څه وو. له دې کېله خپله

لاره يـــى ورڅخـــه جــلا كـــړه او د

افغانستان په تاريخ کې يې يو نوی

باب پرانیست. په لنډ وخت کې يې

زيات کسان راټول کرل او د هغوی د

پوهي د لوړولو په لاره کې يې خپله

ټوله انرژي، استعداد او وخت په کار

واچاوه. شپه او ورځ يې يوه کړه څو هر

نوراني ولاړ ، خو کومه لاره چې يې روښانه کړې، د تل لپاره به روښانه وي. د هغــه يـاد بـه هيڅکلـه د افغانستان دبيوزلي ولس له زړونو څخه ونه وځي، ځکه هغه د خپل ژوند هره شيبه همدې بيوزلي ولس ته د خدمت كولو په لاره كي وقف كړې وه. نوراني د يوه پاک او آزاد انسان په توګه له جوړجاړي کوونکو څخه کرکه

درلوده او د خيل ملت له سوکالۍ پرته یی بله هیڅ هیله نه د رلوده، له دى كېله له هغو كسانو سره دښمن و چيي د دې هيرواد د برېرادۍ او ويجاړۍ عاملين دي.

ګرانه نوراني، آرام ويده شه ! تـه د خپـل نوم پە څير رڼا يې تەپەتورو شپو كې مـشعلد دې كـاروان يـۍ پريـرده چـې دښمنان دې د خوشحالۍ خندا وکړي، خو موربەدغەخندا د هغوى پەستونى كى وچه کړو او کوم بيرغ چې تا رپولي و ، هغه

بەد تل لپارەر پولى وساتو. 🔥

«ديوار سكوت شب پرستان

... هستند شاعرانی که در شعر شان تبلیخ میکنند و به ایس صورت برای شاعرانی که به عکس شمشیر زورمداران بی اعتراضی و بی مقاومتی مردم شده، را با مصرع های شان صیقل میزنند تا بر بدترین خیانتی را برای بشر دربند اشکها برنده تر فرود آید و یا از کنار تمام انجام میدهند. اما شاعرانی که در یلشتیها چون کور و کر میگذرند. به این سروده های شان برای انسانیت خـــاطر اندیـــشه شـــاعر در سرتاســـر میرزمند و از برابر دشواری ها سرایش های شعری حکمروایی دارد. نمیگریزند و با هیچ خونریزی هرچند شاعرانی مدعی شعر بی اندیشه اند نمیسازند، درس قدم گذاردن بر و از داشتن جهانبینی «خاصی»، بنابر دلایل 🦷 راه را می آموزانند «گر مرد رهی میان

اشک و فریاد انسانی راه می یابد و زورمندان و مستبدان زمینه ساز بیحرکتی، «خاصی» و در زمان «خاصی» انکار میکنند، 💿 خون باید رفت – وز پای فتاده سرنگون اما این انکار نیز بی تردید از جهانبینی باید رفت / تو پا به راه در نه و هیچ مپرس مشخصي آب ميخورد كه شاعر را بـا هـزار -خود راه بگويدت كه چون بايد رفت» و شیوه و شگرد به کتمان و انکار آن مجبور به اینگونه شهید میگردند و درس بزرگ میسازد و به نرخ روز در حلقومش نانی فرو تاریخ را به یادگار گذاشته، نفرت تاریخ را ميبرد که جز خيانت بـه خـود و بـه شـعرش بر چهرهٔ زرد شاعران «بي راه» نثـار ميکننـد. چیزدیگری نیست. علو همت چنین شاعرانی، صرف در حرف کلمه ای در شعرش راه ندهـد کـه سـخت هستند شاعرانی که مدعی شعر غیر باقی نمیماند و به این خاطر نیشابوری غیر شاعرانه میشود و از تأیید مقامات سیاسی اند و از هیچ خوکی تعریف و پذیرای شمشیر قساوت چنگیزیان میگردد، می افتد و مهمیز به دستان ساواک سر تمجید نمیکنند، اما در برابر جنایات و اما فرار را بر قرار ترجیح نداده و به هیچ میرسند!! به اینگونه در دشمنی با قبادیانی، وطنفروشی های خوکان سکوت نموده و فرزند و نوادهٔ چنگیز قصیدهٔ مدحیه شاملو، عماد، درویش، قبانی، طوغان، به این صورت در میان دو کرسی ظالم و نمیسراید... به معمد گلسرخی، سلطانپور، نرودا، رستاخیز،

مظلوم بیطرف، ساکت و آرام مینشینند، شاعران بی جبهه و بیطرف که برایشان اخوان، سخندان، آزاد و دهها پیشقراول ظاهراً به هیچ چیزی درین دنیا کاری سوختن، فرزند فروشی و خوردن برگ دیگر شعر که سرایندگان ارتجاعی را بر ندارند؛ به ديوار جسم شان چسبيده و درخت ملتش؛ كوچك، زمخت و غير دار شعر شان آونگ ميكردند، قرار بعضی از آنان سوزهای عشق چشم و احساس<mark>ی اس</mark>ت و در شعر «بزرگشان» میگرفتند. اما آوای بیرنگ و بی هیچ اینان آبروی فلان کمر باریک و شکن در شکن نمیگنجد<mark>، چو</mark>ن انسانهای بیروحی از کنار در برابر چنان شاعرانی چون بال پشه ای زلفان و انار پستان را برای آرامش روحی این همه گذشته و تصویر چنین ماتم ها و سبک و بی ارزش نمایانده میشود. وقتی خود و یا درد چنینی از دیگران زوزه ماتمکد<mark>ه هایی</mark> را مغایر «وظیفه» مقدس فدوا طوغان شعری به پاس قهرمانان ملت میکستند و اینگونه دنیای شان را فقط شعر می<mark>دانند، لابد در ارزیابی و بررسی شعر بزرگ فلسطین</mark> سرود، موشی دیان محدود به خود و معشوق میسازند و آنسو دیگران نیز آنرا نقص و عیب بزرگی صدراعظم وقت اسرائیل را به لرزه انداخت تَرك به هیچ خونی ارج نمیگذارند. به دانسته و با تمسخر و تبختر مهر شعار، زبان و گفت: «این شعر به اندازهٔ ۲۰ چریک خاطریکه بتوانند این راز و نیاز را به نحو کهنه، ترکیب های ناپسند وغیره را بر آنها مسلح در نابودی اسرائیل و تهییج ملت «شایسته ای» به سر برسانند، از باد و نسیم، میکویند و چون به پوست شعر چسبیده اند، فلسطین نقش دارد». پس چنین شعری که از آب و درخت، از مار و شتر، از قاطر و فقط به تکنیکهای شعر می اندیشند. نقد از احساس واقعی مردمی بر آتش تجاوز اسب کمک میگیرند، بادیه نشین میشوند و آنان نیز از همین جا آغاز میگردد و به نشسته سر برآرد و بر چنان بستری سروده با کرم و قانغوز ک حرف میزنند، راز دل همین جا ختم میشود. گلسرخی شاعر شود، بی مکثی به نیروی مادی مبدل میگویند، پیام و پیغام میفرستند و از انسانها شهید راه آزادی خلق ایران زمانی گفته بود میگردد، تاج تارک ملتش میگردد و پیام نفرت دارند. نصایح آنان پر از صبر و که اگر شعر چیزی برای گفتن دارد، آزادگی آن نه تنها در مرزهای همان ملت شکیبایی اند و بیشترعزلت نیشینی، بگذار شمار گردد، و ین رسم او بود که اتراق نمیکند بلکه در دور دست ترین ژولیده گری، جلمبری و پریشان فکری را ایستاده بمیرد. سعید سلطانپور وقتی در مسم نقاط جهان ورد زبان آزادیخواهان This document was created with Win2PDF available at http://www.daneprairie.com. The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.